

จน จิตรเจดแจ่มแจ้ง	จับใจ
ถึง ที่ธรรมเทียมโดง	เที่ยงแท้
สุด สุขสุดสดใส	สร้างเศร้า
หมด ไม่มีหมองมัว	มอดม้วยเพื่อมารมรณ

สุนทรพ้อ

ตอนที่ ๑๗

กายในกาย

เรื่องของดวง ๖ ดวงคือดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ตามรอยา ได้แสดงหลักฐานที่มีกล่าวอยู่ในพระไตรปิฎก และได้ยกคำสอนของหลวงพ่อดปากน้ำ มากล่าวไว้แล้วในสองตอนที่ผ่านมา

ในตอนนี้ยังคงเหลือเรื่องของ ‘กายในกาย’ ที่หลวงพ่อดปากน้ำยืนยันผลของการปฏิบัติไว้ว่ามีจริง ในพระไตรปิฎกก็มีการกล่าวถึงกายในกายไว้อย่างชัดเจน ในพระสูตรชื่อ มหาสติปัฏฐานสูตร (ทีฆนิกายมหาวรรค สุตตันตปิฎก) ซึ่งหลวงพ่อดปากน้ำได้ค้นมายืนยันเอาไว้แล้ว ท่านได้กล่าวไว้ในพระธรรมเทศนา เรื่อง ‘พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ’ ว่า

“ยังมีคำว่า ‘กายเย กายานุปัสสี’ ในมหาสติปัฏฐาน

สูตร เป็นหลักฐานสนับสนุนอีก

กายานุปัสสี แปลว่า เห็นตามหรือตามเห็นซึ่งกาย กาเย แปลว่า ในกาย รูปศัพท์มีวิภัตติตั้งอยู่เช่นนั้น แปลตรงตามศัพท์

และยังคำให้สั้นว่า ตามเห็นกายในกาย คือตามเห็นเรื่อยเข้าไปเป็นชั้นๆ เห็นกายมนุษย์แล้วตามเข้าไปเห็นกายทิพย์ ตามเข้าไปเห็นกายรูปพรหม ตามเข้าไปเห็นกายอรูปพรหม ตามเข้าไปเห็นกายธรรม ดังนี้ เป็นหลักฐานรับสมกันอยู่”

ท่านที่ได้เคยศึกษาธรรมในพระไตรปิฎกมาบ้าง ก็จะทราบเรื่อง “กายในกาย” จากมหาสติปัฏฐานสูตรมาแล้ว การอธิบายความที่เคยได้รู้กัน คือการพิจารณาดูลมหายใจเข้าออก ภายในกาย หรือการพิจารณาดูร่างกายว่าเป็นของน่าเกลียด หรือการพิจารณาถึงอิริยาบถการเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นต้น สรุปก็คือการพิจารณาสິงต่างๆ อันเนื่องด้วยกายมนุษย์หายาที่เห็นด้วยตาเนื้อนี้เพียงกายเดียวทั้งสิ้น

แต่หลวงพ่อดอกปากน้ำท่านบอกว่าตามศัพท์แล้วจะแปลเป็นอย่างอื่นไม่ได้ นอกจากการ “ตามเห็นกายในกาย” ซึ่งหมายความว่า ในกายหนึ่งต้องมีอีกกายหนึ่ง อยู่ภายในกายนั้น จึงได้กล่าวอย่างชัดๆ ว่า “กายในกาย”

การตามเห็นกายในกายไม่สามารถจะกระทำได้ด้วยวิธีการผ่าพิสูจน์ร่างกาย หรือการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาตรวจจับดูภายใน แต่อาศัยวิธีการฝึกใจให้ “หยุด” อยู่ที่ศูนย์กลางกาย และการเข้ากลางกายไปในทางสายกลาง เป็นวิธีการเดียวที่จะใช้ตรวจสอบว่าในกายของมนุษย์ มีกายอยู่ภายในจริงหรือไม่

อย่างไรก็ตาม แม้ในมหาสติปัฏฐานสูตรจะกล่าวยืนยันไว้ว่า ในกายหนึ่งมีกายอีก กายหนึ่งอยู่ภายใน แต่ก็ไม่ได้บอกรายละเอียดว่า มีอยู่ที่กาย กายอะไรบ้าง

หลวงพ่อดอกปากน้ำท่านได้อธิบาย “กายในกาย” ว่ามี อยู่ ๑๔ กาย คือ

กายมนุษย์	กายมนุษย์ละเอียด
กายทิพย์	กายทิพย์ละเอียด
กายรูปพรหม	กายรูปพรหมละเอียด
กายอรูปพรหม	กายอรูปพรหมละเอียด

และกายธรรมต่างๆ อีก ๑๐ กาย คือ

กายธรรมโคตรภู	กายธรรมโคตรภูละเอียด
กายธรรมพระโสดา	กายธรรมพระโสดาละเอียด
กายธรรมพระสกทาคา	กายธรรมพระสกทาคาละเอียด
กายธรรมพระอนาคา	กายธรรมพระอนาคาละเอียด
กายธรรมพระอรหัต	กายธรรมพระอรหัตละเอียด
รวมเป็นทั้งสิ้น ๑๘ กาย	

ชื่อของกายทั้ง ๑๘ กายมีกล่าวไว้ในพระไตรปิฎกทั้งสิ้น แต่กล่าวอย่างกระจัด กระจาย อยู่ในพระสูตรต่างๆ หลายพระสูตร

แผนผังกายในกายของมนุษย์ ที่กระจัดกระจายอยู่ในพระสูตรหลายพระสูตร หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านได้รวบรวมไว้เป็นแผนผังเดียวกัน ยังความรู้ในพระไตรปิฎกให้กระจ่างแจ้ง ง่ายต่อการศึกษาทำความเข้าใจ และง่ายต่อการปฏิบัติให้ถูกต้อง ร่องรอยของพระพุทธศาสนา

อาจจะมีบ้างที่ใช้คำไม่ตรงกัน เช่น คำว่ากายธรรมหยาบและกายธรรมละเอียด (กายที่เรียกเฉยๆ คือกายธรรม พระอรหัตหยาบ) ในพระไตรปิฎกจะใช้คำว่ามรรคและผล เช่น พระอรหัตตมรรค พระอรหัตตผล ซึ่งหลวงพ่อวัดปากน้ำได้อธิบายไว้ในพระธรรมเทศนา เรื่อง **อาทิตตปริยายสูตร** เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๖ ว่า

“กายธรรมอย่างหยาบ กายธรรมโคตรภู โสดา สกทาคา อรหัต
อย่างหยาบ นั้นแหละเป็นตัวมรรค

กายธรรมอย่างละเอียด โสดาอย่างละเอียด สกทาคาอย่างละเอียด
อนาคาอย่างละเอียด อรหัตอย่างละเอียด นั้นแหละเป็นตัวผล”

เรื่องราวของกายในกาย เป็นหลักสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุกๆ คนที่ควรรู้ ควรทำความเข้าใจว่า ชีวิตไม่ได้มีเพียงกายมนุษย์ที่เห็นได้ด้วยตาเนื้ออย่างเดียว หากแต่ว่าชีวิตหมายถึง กายภายในที่ยังมีอยู่ภายในตัวของมนุษย์ทุกๆ คนอีก เป็นกายของเราทั้งนั้น สามารถสั่งให้ทำงานใดๆ ก็ได้ เหมือนใช้กายมนุษย์ที่เห็นด้วยตาเนื้อเช่นกัน ความสามารถใดๆ ที่มีอยู่ในกายภายใน ก็สามารถนำมาใช้เป็นความสามารถของเราทั้งสิ้น นี่เป็นสิ่งอัศจรรย์ที่ซ่อนอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกๆ คน ซึ่งหลวงพ่อวัดปากน้ำท่าน

ได้เมตตาชี้แนะสั่งสอนให้เห็นอย่างชัดเจน

รายละเอียดของกายในกายเหล่านี้ หลวงพ่อวัดปากน้ำได้กล่าวไว้อย่างไรบ้าง จะได้เริ่มศึกษากันไปตามลำดับ

เริ่มที่กายที่หนึ่ง คือ **กายมนุษย์** หลวงพ่อท่านกล่าวไว้ในพระธรรมเทศนา เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๗ ว่า

“กายมนุษย์ที่ปรากฏอยู่ นั่งเทศน์อยู่เน่ นั่งฟังเทศน์อยู่เน่ นี่กายมนุษย์แท้ๆ”

กายที่สองคือ **กายมนุษย์ละเอียด** หลวงพ่อกล่าวไว้ในพระธรรมเทศนา เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๗ ว่า

“แต่ว่ากายมนุษย์นี้แหละ เวลานอนหลับฝันไปก็ได้ พอฝันออกไปอีกกายหนึ่ง เขาเรียกว่า ‘กายมนุษย์ละเอียด’ นี้รู้จักกันทุกคนเชียวกายนี้ เพราะเคยนอนฝันทุกคน

รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร

เป็นเหมือนมนุษย์คนนี้แหละ คนที่ฝันนี้แหละ ฝันห่มอย่างไร อากัปกริยาเป็นอย่างไร สูงต่ำอย่างไร ข้าวของเป็นอย่างไร ก็ปรากฏเป็นคนนี้แหละ แบบเดียวกันทีเดียว คนเดียวกันก็ว่าได้ แต่ว่าเป็นคนละคน (คนละกาย) เขาเรียกว่า ‘กายมนุษย์ละเอียด’ เวลานอนหลับสนิทถูกส่วนเข้าแล้ว ก็ฝันออกไป ออกไปอีกคนหนึ่ง ก็เป็นกายมนุษย์คนนี้แหละ รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างนี้แหละ ถึงได้ชื่อว่า ‘กายมนุษย์ละเอียด’

กายมนุษย์คนที่ออกไปนั้นแหละ เขาเรียกว่า กายมนุษย์ในกายมนุษย์ นี๊แหละ ‘กายในกาย’ เห็นจริงอย่างนี้ ไม่ใช่เห็นตามเหลวไหล เห็นอย่างนี้ก็เป็นหลักเป็นพยานได้ทุกคน เพราะเคยนอนฝันทุกคน”

หลวงพ่อดีกกล่าวไว้ถึงกายที่ทำหน้าที่ฝัน ในพระธรรมเทศนา เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๗ อีกว่า

“พอเข้าไปถึงกายมนุษย์ละเอียดเท่านั้นจะตกใจทีเดียวว่า เจ้านี้ข้าไม่เคยเห็นเลย เจ้าอยู่ที่นี่ เวลาเจ้าฝันออกไป เวลาตื่นขึ้นมาก็ไม่เห็น

เจ้า ไม่รู้ว่าหายไประยุมที่ไหน ข้าไม่รู้จักที่ของเจ้าว่าอยู่ที่ไหน บัดนี้ข้ามาพบเจ้าเข้าแล้ว อยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้เอง กายมนุษย์-ละเอียดที่ผ่นออกไป

เมื่อพบเจ้าเวลานี้ก็ดีแล้ว ไทน์เจ้าลองผ่นให้ข้าดูซิ ผ่นไปเมืองเพชร ไปในเขาวัง เอาเรื่องในเขาวังนั้นมาเล่าให้ฟังหน่อย ลักนาทีเดียวเท่านั้น กาย(มนุษย์) ละเอียดผ่นไปเอาเรื่องในเขาวังมาเล่า ให้กายมนุษย์-หยาบฟังแล้ว และเจ้าลองไปเอาเรื่องทางอรัญประเทศบ้าง พระธาตุพนมบ้าง มาเล่าให้ฟัง

ลักนาทีเดียวเช่นกัน กายมนุษย์ละเอียดก็ผ่นไปเอาเรื่องพระธาตุ-พนมมาเล่าให้ฟังอีก และไทน์ลองผ่นไปเมืองเชียงใหม่ ไปเอาเรื่องดอย-สุเทพมาเล่าให้ฟังอีก ไปเมืองนครศรีธรรมราช ผ่นไปเอาเรื่องพระเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุ มาเล่าให้ข้าฟังอีกเช่นกัน

นี่ผ่นได้อย่างนี้ ผ่นทั้งๆ ที่ตื่นๆ ไม่ใช่ผ่นหลับ ผ่นอย่างนี้ ประเดี๋ยวเดียวได้เรื่องหลายเรื่อง ถ้าหลับผ่นนานนัก กว่าจะได้สักเรื่องหนึ่ง หลายคืนจึงจะได้สักเรื่องหนึ่งบ้าง บางทีไม่ผ่นเสียเลย บางทีผ่นบ่อยครั้ง เอาแน่นอนไม่ได้ ให้รู้จักกายมนุษย์ละเอียด ดังนี้

ถ้าเราเป็นเช่นนี้ เราก็นึกไม่น้อย ถ้าเราเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เราก็นึกมากกว่าคนชั้นหนึ่ง เพราะกายมนุษย์รู้เรื่องหยาบๆ เราเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เราจึงรู้เรื่องได้ละเอียดกว่า เรื่องลึลับอะไรเราทั้งหมด เราไปตรวจดูได้หมดทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นกลางวันหรือกลางคืน ไปตรวจดูได้เอากายมนุษย์ละเอียดนี้ไปตรวจดู”

อีกตอนหนึ่งในพระธรรมเทศนา เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๗ ว่า

“เราเห็นเท่านั้น เราก็นึกมากกว่าคนอีกชั้นหนึ่งแล้ว เขาใช้แค่กาย-มนุษย์เท่านั้น แต่เราเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดจะไปสืบดู เดียวก็รู้ได้ทันทีว่า คนนั้นชื่อตรงหรือไม่ กายละเอียดบอกกายมนุษย์แล้ว นี่ฉลาดกว่ากันอย่างไรใช้ได้อย่างนี้ เข้าไปข้างในถามเรื่องราวจริงได้และโกหกหลอกลวงกันไม่ได้ นี่เขาเรียกว่า ปัญญาสองชั้น คือมีปัญหาใน

กายมนุษย์ชั้นหนึ่ง และมีปัญญาในกายมนุษย์ละเอียดอีกชั้นหนึ่ง

กายมนุษย์ละเอียดนี้รู้เรื่องมากมาย รู้แม้กระทั่งเรื่องลึกลับต่างๆ

ที่ท่านกล่าวว่า นตฺถิ โลเก รโห นาม ขึ้นชื่อว่าความลับไม่มีในโลกนั้น ถูกต้องทีเดียว คือ ความลับมีแต่เฉพาะในกายมนุษย์เท่านั้น กายมนุษย์ละเอียดไม่มีความลับ...”

เข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดยังมีคุณวิเศษมากถึงเพียงนี้ สามารถไปรู้เรื่องที่กายมนุษย์หยาบไม่รู้เรื่องอีกมากมาย แม้ใครจะมาโกหกไม่เชื่อตรงอย่างไร เข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดแล้วก็สืบดูได้ว่าโกหกหรือเปล่า หลวงพ่อยังได้บอกไว้ว่า “ถ้าเราเป็นเช่นนี้ เราจะสนุกไม่น้อย” ถ้าปฏิบัติให้เข้าถึงได้จริง ก็คงจะได้สนุกจริงอย่างที่หลวงพ่อท่านบอกไว้

นี่เป็นเรื่องของกายมนุษย์ละเอียด นับเป็นกายที่สองจาก ๑๘ กาย ที่หลวงพ่อกล่าวว่ามิอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน สำหรับกายอื่นๆ หลวงพ่อกล่าวไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง มหาสติปัฏฐานสูตร เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๗ ว่า

“นี่พอเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดก็ฉลาดกว่าเท่าหนึ่งแล้ว สูงกว่าเท่าหนึ่งแล้ว เข้าถึงกายทิพย์ก็สองเท่าแล้ว กายทิพย์ละเอียดก็สามเท่าแล้ว กายรูปพรหมสี่เท่า กายรูปพรหมละเอียดห้าเท่า กายอรูปพรหมหกเท่า กายอรูปพรหมละเอียดเจ็ดเท่า เข้าถึงกายธรรมและกายธรรมละเอียดแปดเท่าเท่าเข้าไปแล้ว มันมีความฉลาดกว่ากันอย่างนี้นะ ให้รู้จักว่าของสูงของต่ำอย่างนี้”

กายมนุษย์ละเอียดฉลาดกว่ามนุษย์หยาบเท่าหนึ่ง ยังสามารถไปรู้ได้ว่าใครโกหกหรือไม่โกหก แล้วถ้าได้เข้าถึงกายต่างๆ ที่ฉลาดกว่าสองเท่าสามเท่าเรื่อยไปละ จะมีความสามารถพิเศษใดๆ อีก แต่อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อได้สรุปกายเบื้องต้น ๘ กาย ไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง “สิ่งที่เป็นเกาะ เป็นที่พึ่งของตน” เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๖ ว่า

“กายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหม-ละเอียด ๘ กายนี้ อยู่ในกามภพ รูปภพ อรูปภพ เวียนว่ายตายเกิดไม่รู้จักจบจัก

แล้ว...ยังเยื้องแปรผันอยู่ เอาจริงเอาจังไม่ได้ ที่จะเอาจริงเอาจังได้ต้อง
เข้าไปถึงกายธรรม”

นั่นหมายถึงว่า กายเบื้องต้น ๘ กายนี้เป็นกายที่เหมือนเป็นทางผ่าน แม้ปฏิบัติ
เข้าถึงได้แล้ว มีความสามารถพิเศษกว่ากายมนุษย์หยาบเพียงใด ก็เป็นกายที่ควรละทิ้ง
เพราะเอาจริงเอาจังไม่ได้ แต่ควรปฏิบัติให้เข้าถึงกายธรรม

